

Integrerad barnkonsekvensanalys för Skärholmsdalen - Steg 3: Konsekvensanalys av samrådsförslag

Inom projekt Skärholmsdalen har mål med fokus på barnperspektivet formulerats, med tydlig koppling till de tre huvudgrupperna (miljö & hälsa, boende & vardagsliv, trygghet & tillgänglighet), som enligt Stockholms stads metod integrerad barnkonsekvensanalys ska analyseras inom Steg 3 (konsekvensanalys). Här följer en sammanställning av de positiva och negativa konsekvenserna som planen kan medföra ur ett barnperspektiv. Beskrivningarna nedan är uppdelade utifrån de formulerade målen med avseende på barnperspektivet för projekt Skärholmsdalen.

Inledning

Det aktuella fokusområdet sträcker sig en bit längs Skärholmsvägen till Björksättravägen och sedan in i dalgången och runt Skärholmsberget till Vårholmsbackarna och Falkholmsgränd. Området gränsar till Sättraskogens naturreservat och målsättningen är att den nya bebyggelsen ska göra reservatet mer tillgängligt med en mer inbjudande entré.

Gaturum/Rörelse

Mål

Det ska fortfarande vara lätt för barn att gå och cykla själva i sin vardag och staden förespråkar därför en "funktionell" trafikseparering i de fall där den bryter det "rumsliga", det vill säga trottoar och cykelbana i gatan. Vidare ämnar staden att öka finmaskigheten i det vägnät som är tillgängligt för fotgängare och cyklister genom att lägga till trottoarer, och i vissa fall cykelbanor, på de gator som saknar det. Dessutom finns en önskan att tillföra fler trygga gator att gå och cykla på genom att orientera bebyggelsen längs gatorna, med entréer och aktiva bottenvåningar, som ger fler "ögon" på gatan.

Kommentar

Gång- och cykelstråk används flitigt av barn. Stråken är betydelsefulla offentliga rum och offentliga mötesplatser för barn. Barn rör sig ofta i grupp, de leker och har fokus på varandra. Utformningen av gångbanor, trottoarer, cykelbanor och cykelfält måste därför utgå från barns rörelsemönster och behov. Det innebär bland annat att gång- och cykelstråk i möjligaste mån ska vara separerade från varandra och från biltrafik. Det är positivt att gatorna föreslås utformas med utgång i behovet hos oskyddade trafikanter med hastighetssäkrade passager och funktionell separering mellan gång-, cykel-, och biltrafik. Det är dock viktigt att de utformas tillräckligt breda, trygga och säkra. Fordonshastigheter måste hållas låga och passager, där oskyddade trafikanter rör sig, måste hastighetssäkras till 30 km/h. Detta kan exempelvis göras genom upphöjningar av övergångsställen i kombination med att arbeta med olika materialval. Detta är extra viktigt för barn och deras möjlighet till rörelsefrihet och för att säkerställa detta krävs omsorgsfull utformning av trafikmiljöerna.

Planen möjliggör tillägg av nya gång- och cykelbanor, något som ökar möjligheten att välja alternativa vägar, vilket är positivt ur ett trygghetsperspektiv. Skärholmsvägen och den i planen föreslagna gatan Gräsholmsvägen utformas med stadsmässig karaktär, kantad med trädplantering och gång- och cykelbanor. Detta signalerar och bjuder in till lägre fordonshastigheter vilket bidrar positivt till trygghetsupplevelsen. Hastigheten på Skärholmsvägen förbi skolan bör begränsas till 30 km/h.

Bebyggelsen föreslås placeras längs med gator, med entréer och verksamheter i en del av bottenvåningarna, vilket bidrar till ökad trygghet då gaturummen befolkas och aktiveras. Generellt

vill unga människor gärna ha fler kvällsöppna verksamheter såsom kaféer, restauranger och "hängställen" som inte kostar pengar. Att planen föreslår en mer stadsmässig karaktär, liksom ett större utbud av kvällsaktiviteter, bedöms vara positivt ur ett barnperspektiv. Ett varierat utförande av bebyggelsens fasader kan bidra till att öka orienterbarheten för barn.

Den befintliga och föreslagna bebyggelsen på Ekholmsvägen kopplas samman med den föreslagna bebyggelsen på Gräsholmsvägen genom skogsstråk och trappor. Det kommer bli viktigt med trygghetshöjande åtgärder längs med dessa skogsstråk och trappor genom exempelvis belysning, underhåll och röjningsåtgärder. Där trappstråken möter Gräsholmsvägen föreslås upphöjda platsbildningar/torgytor där oskyddade trafikanter ges företräde. Det är dock av stor vikt att säkerställa att de upphöjda platsbildningarnas utformning blir tydlig både för oskyddade trafikanter och motorfordon. Utformningen bör signalera vilka regler som gäller för att minska risken för otydlighet och därmed osäkerhet och otrygghet. Barn har sämre förståelse för så kallade shared space-lösningar, vilket ställer extra höga krav på utformningen av dessa platsbildningar.

Föreslagen bebyggelse som möjliggör vårdandamål, i västra änden av Gräsholmsvägen, utgör en längre sammanhängande huskropp vilket riskerar att påverka trygghetsupplevelsen negativt för de barn som rör sig längs med gatan.

Park

Mål

Staden vill bevara och utveckla delar av parken med fokus på orienterbarhet och vistelsevärden som en del i en förtätad stadsdel. Det innebär en prioritering av de plana ytor som är en del av grönsrådet. Vidare vill staden orientera ny bebyggelse mot parkrummet och skapa ett aktivt gränssnitt, en kaj, som ger bättre förutsättningar för ett samlande parkrum.

Kommentar

Parken tillgängliggörs och aktiveras med stråk och bebyggelse vilket bidrar positivt till trygghetsupplevelsen. Parken utvecklas och kommer att erbjuda vistelse- och upplevelsevärden för barnen i närområdet. En mötesplats för yngre barn i form av en något mer central lektyta kan med framgång planeras i samband med parkutvecklingen. Eventuell öppen dagvattenhantering i parken kan med omsorgsfull gestaltning tillföra ytterligare kvaliteter i parkområdet. Grönnytan vid Vårholmsbackarna är en lågpunkt och även här föreslås att dagvatten ska samlas. Med en väl utförd gestaltning av parken kan detta bli ett positivt rekreativt värde för områdets barn.

Sätraskogen

Mål

Staden vill orientera ny bebyggelse mot naturreservatet och skapa ett aktivt gränssnitt, en kaj. Vidare vill man tydliggöra och aktivera entrén till naturreservatet och se till att gångstråken i naturreservatet blir en del av nätverket av gångvägar genom stadsdelen.

Kommentar

Sätraskogen tillgängliggörs men trygghetsupplevelsen i Sätraskogen kan höjas med hjälp av kontinuerligt underhåll av gångstråken mellan stadsdelarna som exempelvis trimning av igenvuxet buskage. Belysning på såväl gångstråken som i delar av skogspartiet kan med framgång installeras. Med bättre belysning och röjningsåtgärder ökar såväl orienterbarheten som genomsiktligheten i skogen.

Barns lek varierar beroende på förutsättningarna. Barns lekar blir exempelvis mer könsneutrala när de leker i skog och natur jämfört med iordninggjorda och tillrättalagda lekplatser. Därför är det positivt att de nära och tillgängliga gröna miljöerna värnas. Flickor och pojkar leker också på olika sätt, där pojkar generellt sett är mer utåtagerande, mer riskbenägna och mer högljudda än flickor. Pojkar tenderar att ta över platser som är gemensamma för pojkar och flickor. Det är viktigt att i den fortsatta planeringen särskilt bevaka att flickors intressen hanteras och ges utrymme i den offentliga miljön.

Skola/Förskola

Mål

Staden vill att Skärholmsdalen ska vara förebildligt och de förskolor som planeras ska få gårdar som har gårdar som håller en hög kvalitet både vad det gäller innehåll och storlek. Vidare önskas att de nya förskolorna placeras så att de inte delar ytor med bostadsgårdar, det vill säga inte i flerbostadshusens bottenvåningar. De nya förskolorna ska placeras i angränsning till naturområden eller park. Förskolorna ska planeras så att det finns utrymme för gårdar som motsvarar en storlek på 30 kvadratmeter per barn.

Kommentar

Det är positivt att skol- och förskolegårdarna i stor utsträckning blir ordentliga utemiljöer i direkt anslutning till verksamheterna. Förskolorna är placerade i närhet av grönområden vilket ger verksamheterna möjlighet att göra utflykter i närområdet. Vidare är förskolorna vända inåt, bort från gatan, vilket är positivt ur ett barnperspektiv avseende trafiksäkerhet och buller.

Bostadsgårdar

Mål

I den tillkommande bebyggelsen ska det finnas bra bostadsgårdar och gränsen mellan privat och offentligt ska vara tydlig.

Kommentar

Bostadsgårdar bör finnas nära i anslutning till bostaden och utformas gröna, funktionella och trygga för alla åldrar samt utformas så att de blir överblickbara och solbelysta. En negativ konsekvens av planen ur ett barnperspektiv är avsaknaden av bostadsgårdar vid punkthusen på Ekholmsvägen. Majoriteten av bostadsgårdarna längs med Gräsholmsvägen är orienterade i söderläge, vilket är positivt, men med tanke på topografin och att husen ligger i foten av skogsslätten finns det en risk att gårdarna inte blir tillräckligt solbelysta och därmed inte uppnår god kvalitet. Det är viktigt ur ett barnperspektiv att bostadsgårdarna utformas med tillgång till både sol och skugga och med tydlig gräns mellan privat och allmänt. Det är viktigt att bostadsgårdarna utformas med funktioner för småbarnslek men även för hängplatser för äldre barn.

Ramböll 2017-08-29

Eva-Lena Nilsson

Anthon Georgsson